

Szirmai Péter 1970-ben született Budapesten, ma is ott él. Az Ybl Miklós Műszaki Főiskola Építőmérnöki Karán diplomázott, jelenleg egy környezetvédelmi állami cégnél dolgozik.

A Polisz 2006. decemberi számában regényrészlete jelent meg December 5. után címmel, novelláit a Várad és a Lyukasóra folyóirat közölte, a Kráter Kiadónál pedig ez év márciusában napvilágot látott Hunniában valami készül című regénye.

SZIRMAI PÉTER

A MAGÁNY MELANKÓLIÁJA

1

A Metróban kora délután kevesen voltak. Az utasok szórakozottan foglaltak helyet és elmerültek újságjaikban, könyveikben, vagy csak egymást, esetleg az elfutó szürke semmit bámulták.

Jósika Antalné, a megboldogult híres Jósika bíró felesége egyenes felsőtesttel, mintegy pózba merevedve ült az egyik hátsó kocsni középső ülésén, s a viszonylagos csendben, a kerek egyenletes kattogásának ütemére megvilágosodott előtte, hogy egyedül maradt. Egy hete temette a férjét, a felsőbb köröknek kijáró módon nagy pompával, megható pátosszal. A temetés utáni fogadás előkészítése, a szervírozás, az etiketnek megfelelő beszélgetés a vendégekkel, a bátorítások meghallgatása figyelmet és erőfeszítést kívánt, nem engedte elmerülni gyengéd érzéseiben. Most, hogy minden félelmesen lecsendesedett körülötte, megértette a sírmélyről feltörő hangokat. Ahogy ott ült és az idő az állomások szürkés-mocskos falainak képében elszaladt előtte, hirtelen visszavonhatatlanul megöregedett.

2

Mindennap kijárt a temetőbe, friss virágot vitt a sírra, ahogy illik, s feketét viselt, végtelenül elegánsan, hogy a szomszédok is lássák, irigyeljék, és egyben sajnálják. Úgy tudta, férje tekintélyes vagyont hagyott rá, dolgoznia továbbra sem kellett, s ez megnyugtatta. Sosem volt állásban. Egyetlen feladata volt: frissnek, üdének lenni, mire a férj hazaérkezik, és rendben tartani a lakást.

Délelőttönként, amikor férje a közösen elköltött reggeli után távozott otthonról, teázott, majd összekészült és elvillamosozott a fürdőbe. A férj ajánlatát, hogy szerezze meg a vezetői jogosítványt, elutasította:

– Áh, szörnyű a városban kialakult vezetési morál. Magával az autózással is sok vesződés jár együtt.

Így maradt a tömegközlekedés. Ez sem volt optimális, mivel gyűlölte a csimpaszkodó, izzadságszagú pórnépet, de kényszerűen némi engedményt tett.

A fürdőben már otthon érezte magát. Úszott, szaunázott, majd masszírozott. Miután kellően kilazult, magabiztos léptekkel átsétált a fürdő vendéglőjébe, s úri kényelemmel megebédelt. Ismerték a nagyságos asszonyt, férjének neve jól csengett efféle előkelő körökben, s igyekeztek az étterem rangjához méltóan kedvére tenni. Az ebéd utáni időt olvasással töltötte egy erős kávé mellett a terasz nyitott, rossz idő esetén üvegfallal védett részén.

Időnként a fürdőben vagy délután egy cukrászdában összefutott egy-egy barátnővel, de sokszor csak a maga szórakoztatására sétált a városban, kirakatokat nézegetve, vásárolgatva.

Férjével a kapcsolatukon sosem gondolkodtak. Mindketten igyekeztek engedékenységet mutatni a másik iránt, s így elaltatták elégedetlenségüket. Ő elfogadta – cserébe az anyagi jóléért – a férfi sok elfoglaltsággal járó, felelősségteljes munkáját, a túlórákat, a végtelenbe nyúló egyeztetéseket, a férfi pedig megszokta felesége igényét a maga sajátos kényeztetésére, s mindezért elvárta a harmonikus pár látszatának fenntartását, a fogadásokon és estélyeken való tiszteletudó, illő részvételt.

Érzelmi életük már a kezdet kezdetén is meglehetősen hűvös volt, s ennek megváltoztatásáért nem is voltak hajlandók erőfeszítéseket tenni. Nekik így volt jó. Az asszony azzal hitegette magát, hogy a férje szereti, hiszen azért ad meg neki minden anyagi jót, a férfi nem törődött a nő érzelmeinek hidegségével, másutt találta meg a parazsat. Azt azért tudta, mikor kell adnia, s a kötelességét nem mulasztotta el.

Fiuk elvesztése mindkettejük számára fájdalmas volt, de a három hónapos gyerek halálához másképp viszonyultak. A férfi komorabb lett, még hűvösebb az asszonyhoz, mert nem tudta elfogadni, hogy képtelen volt megtartani a fiát; a nő fájdalma mérhetetlen volt, hiszen erre az időre fellángolt benne az igazi szeretet egy emberi lény iránt, s ezt a lényt szakították el tőle. Szenvedése hetekig tartó fejfájásban mutatkozott meg, aztán elmúlt, mint bármilyen más érzelmi fellángolása.

3

A férfi betegsége meglepte. Hirtelen jött, mint vihar a széles állóvíz fölé. Először csak el nem múló köhögésre panaszkodott, amit egyikük sem vett komolyan. Aztán a férfi egyre többször kívánt lefeküdni, már nappal is, fáradtságra hivatkozva.

– Túlhajszolod magad, szívem – hallotta a nő saját hűvös hangját. – Pihened kellene!

A biztonság kedvéért elhívták az orvost, a család kedves barátját, aki a vizsgálat után bátorító mosollyal azt mondta:

– Csak valami kis zörej az alsó lebenyekben... De ha gondoljátok, készítsünk röntgenképet.

A lelet ismeretében lefagyott a mosoly az orvos arcáról. Tőle szokatlan módon eleinte csak hebegett-habogott az orvosi rendelőben, ahol a nőt fogadta, aztán kimondta a súlyos bizonyosságot. Az asszony megtántorodott, mint akit szélütés ért. Nem a férjét, inkább a rendkívül biztos anyagi hátteret, az abból fakadó nyugalmat, a magabiztosságot adó kiegyensúlyozottságot féltette. „Mi lesz velem?” – futkosott villámcsapásként agyában az aggodalom.

Az orvos kiemelten foglalkozott betegével, mindig soron kívül fogadta. Hosszasan töprengett a megfelelő gyógymódon. Tudta: nem akármilyen vagyon gyűlt össze a bírói fizetésből, és számított arra, hogy amennyiben helyén az esze, érdemeit megfelelően díjazták.

– Kemoterápia és hőkezelés együtt – mondta, s figyelte a feleség írástól felpuffadt arcát, vizenyőssé vált szemét.

– Nem lesz ez túlzottan megterhelő? – rebegette a nő.

– Lehet, hogy másnak sok lenne, de Antal szervezete annyira erős, hogy elviseli.

Hat kezelést írt elő, amelyeknek intenzitása nőttön-nőtt, a legyengült szervezet pedig egyre nehezebben reagált a komoly hatásokra. A beteg férfi lefogyott, haja kihullott, miközben a nő vagy tíz évet öregedett közös megpróbáltatásuk fél éve alatt.

Szinte mindennap meglátogatta a férjét. Az orvos biztatta, ő pedig elhitte, hogy a férje meggyógyulhat. Nem tudta elképzelni, hogy magára maradjon. A látogatások közötti időben egyre többet tartózkodott otthon. Nem kívánt társaságba, emberek közé menni, csak egy cél éltette: a józan ész és a tudomány nevében megmenteni Jósika Antal bírót, a férfit, aki egykor vállalta őt, aki esküvel fogadta meg, hogy mellette áll, védelmezi őt jóban és rosszban.

A negyedik kezelésre igencsak leromlott fizikai állapotban, de nagy reményekkel indult a férfi; s még ő biztatta az asszonyt:

– Ne félj, drágám: a születésnapodra meggyógyulok!

Kettejük viszonya a betegség hatására – érdekes módon – barátivá szelídült. A férfi beszélt halálfélelmeiről, a nő pedig bevallotta, mennyire hiányzik neki, mennyire fontos a jelenléte. Ez a szokatlan kapcsolat erős optimizmussal töltötte el őket.

A kezelés előtti éjjelen azonban megcsördült az asszony telefonja. Az orvos hívta, mondván: a férj állapota váratlanul és nagymértékben romlott – a kezelés megkezdése előtt kómába esett; azóta altatásban tartják, az állapota stabil...

- Bemenjek, doktor úr? – rezgett álmos bizonytalansággal az asszony hangja.
- Hát... Ha nem akarsz, nem fontos. Talán majd reggel...

A nő virrasztani próbált, de csakhamar elnyomta az álom. Ismét a telefon csörgésére ébredt, hajnali hat óraker.

– Igeen...

– Te vagy az, Irén? – hallatszott a doktor különösen rekedt hangja, mintha mérhetetlenül messziről jönne.

– Igen – illant el az álom az asszony szeméből.

– Sajnos, szomorú hírt kell közölnöm...

A nő lelkére ismeretlen, kegyetlenül hűvös hangulat borult, meggörnyesztette a hátát.

4

Nem emlékezett, mikor volt utoljára a közeli templomban. „Talán az esküvőnkön – gondolta. – Azóta biztosan más pap van itt.”

Megvárta, míg kiürül a templom, és csak akkor szökött be a sárga falak közé, mint egy tolvaj. A pap épp a gyertyákat oltotta el. Odalépett hozzá, felhajtotta a mai divatból már kikopott fátylát.

– Atyám! – rebegte elkékült ajakkal.

– Igen – fordult feléje kissé meglepődve a plébános.

– Atyám! Gyónni szeretnék!

– Igen? Jó, várjon itt.

Pár perc múlva hófehér karingben tért vissza és a gyóntatószék felé intett.

– Hallgatom – mondta gépiesen a kereszttetés után.

– Atyám! A férjemet egy hete temettem el. Azóta nem találok magyarázatot... Nem értem, hogyan történhetett mindez. Miért tette ezt velem az Isten? Nem tudok megnyugodni sem otthon, sem a temetőben... Szóval nem tudom a régi életemet élni. Úgy érzem, kisiklottam...

– Szerettétek egymást?

– Hogyan? Ja, persze.

– Figyeltetek egymásra?

– Miért kérdi?

– Mert ez a legfontosabb: föltenni ezt a kérdést, persze csak magadnak.

– Hát, nem volt lángoló szenvedély a miénk, de szépen, igen, nagyon szépen éltünk.

– Voltak közös élményeitek?

– Persze. Fogadások, estélyek, hivatalos látogatások...

– Olyanra gondoltam, aminek csak ketten örültetek; egy téma, amit megbeszéltek.

– Ami igaz, igaz: keveset beszélgettünk.

– Tudatok egymás bajairól, problémáiról, amelyekben segíthettek volna egymásnak?

A nő megszeppenve ingatta a fejét.

– Tehát mindketten elfoglaltak voltatok, és csak azzal nem törődtek, amiért egymásnak rendelt titeket az Isten...

– Ezért halt volna meg? Erős dohányos volt, én inkább arra gyanakszom.

– Ez is baj lehetett – bölintott megértően a plébános. Láttá, hogy a nő részéről nehezen találhat megértésre. – No, jó. Egyéb bűneid?

– Nem voltak.

– Értem. Mondj el bocsánatul három miatyánkot és két hiszekegyet. Ismered ezeket az imákat?

– Van otthon egy imakönyv, majd megnézem...

– Akkor feloldozlak az Atya, Fiú és Szentlélek nevében.

5

„Mit akart ez a pap?” – morogta otthon az asszony félhangosan. Értetlenül ingatta a fejét.

Aztán főzni készült. Bement a konyhába, ott azonban úgy érezte, mégsem éhes, bár napok óta nem evett. Egy kó volt a gymra helyén.

Megállt a szoba közepén, s egy pillanatra megszedült. Nézte férje hatalmas, beporosodott könyvesszekerényét. Aztán eszébe jutott a levél, amit kivett a postaládából és az előszobában felejtett.

A férje bankja küldte, mivel halála után az egyik, pénzügyi körökben járatos ismerős azt tanácsolta, pontosan tisztázza férje számlájának helyzetét. Alighogy beleolvasott, kiesett kezéből a papír.

A férje nemhogy vagyont hagyott volna rá – a számla negatívba fordult: komoly hitelösszeg szerepelt rajta, borsos kamattal.

„A gazember. A szemét gazember! – villámlott a nő haragos indulata. – Egyedül vagyok, egyedül vagyok” – temette tenyerébe az arcát, majd ököllel verte a homlokát. Aztán a padlóra rogyott, megütötte a combját. Tudta, hogy megkékül, de nem törődött vele. Azt akarta, hogy fájjon.

„Hogy lehettem ilyen ostoba?! – nyöszörögte könnyek között. – Biztosan kurvái voltak, azokra kellett a pénz!”

A szoritástól elkékült, ráncos öklével újra és újra a homlokára sújtott, amely már vörös volt a sok ütéstől.

A szőnyegen feküdt, félig alétan. Elfogyott az ereje. A szabadságról és a boldogságról csak homályos fogalmai voltak, de ez nem bosszantotta. Összeszűkültek a gondolatai, a nagy semmit látta maga előtt.

Ahogy ott feküdt, lassan valamilyen rejtélyes hűvösség árasztotta el egész lényét, végül a legmélyebb sóhajjal, ami életében először tört ki belőle, átlépett egy küszöböt.